

Politisk ejerskab til en langsigtet strategi

Anbefaling 1.1: Kommunalbestyrelser har nøglen til at finde bedre løsninger for udsatte borgere. De skal tage et entydigt politisk ejerskab over en langsigtet strategi, der skal løfte udsatte borgere ind på arbejdsmarkedet. Det kræver et fælles politisk mål og forventninger til direktion og chefer i kommunerne om en helhedsorienteret indsats og organisering, hvor der tages fælles ejerskab til at nå de politiske mål på tværs af forvaltninger. Det vil kræve politisk vilje til at investere i mere langsigtede løsninger.

Kommissionen anerkender, at det kan være en meget svær opgave for kommunerne at få udsatte borgere på kanten af arbejdsmarkedet i job eller uddannelse. Det kræver ofte et langsigtet fokus og i mange tilfælde en håndholdt indsats over for gruppen af udsatte unge og voksne.

Samordning af social- og beskæftigelsespolitikken

Anbefaling 2.1: Formålsbeskrivelsen for lov om social service (serviceloven) skal justeres, så den har mere fokus på beskæftigelse. Samtidig justeres ordlyden i formålsbeskrivelsen for lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) således, at det tydeligt fremgår, at indsatsen efter LAB skal iværksættes med henblik på at fremme, at den enkelte opnår øget mestring af eget liv og kommer i beskæftigelse, og at det skal ske i samarbejde med den enkelte borger.

Kommissionen anbefaler, at servicelovens voksenbestemmelser justeres, så det står tydeligere, at job og uddannelse i højere grad kan være en del af løsningen i den socialpolitiske indsats over for voksne. Man ender derfor samtidig, at en lov

Virksomhedernes partnerskaber med kommuner

Anbefaling 3.1: Virksomheder landet over skal sammen med kommuner indgå i partnerskaber om at skabe plads – med småjob, fritidsjob, praktikker mv. – til udsatte unge og voksne.

Kommissionen anbefaler, at flere virksomheder skal indgå i partnerskaber med kommuner om at skabe småjob, fritidsjob, praktikpladser mv. til udsatte unge og voksne. Det offentlige skal i langt højere grad involvere virksomheder i arbejdet med løsninger, som kan hjælpe voksne på kanten af arbejdsmarkedet ind på det ordinære arbejdsmarked og udsatte unge i uddannelse eller beskæftigelse.

Kommissionens anbefaling om partnerskaber mellem virksomheder og kommuner skal også ses i sammenhæng med kommissionens anbefaling om obligatorisk erhvervspraktik i 8. eller 9. klasse og anbefalingen om en 3+2-ordning for de mest skoletætte fra 7. klasse i *Nye Reformveje 2*.

NYE REFORMVEJE 3

DEL 1	Kommuner spiller en hovedrolle	12
1.1	Politisk ejerskab til en langsigtet strategi	22
1.2	Fælles mål om løntimer på arbejdsmarkedet	23
1.3	Borgerens perspektiv skal være omdrejningspunktet i mødet med systemet	25
1.4	Reel garanti til alle unge	26
1.5	Kommunal strategi for partnerskaber med virksomheder og civilsamfund	29
1.6	Socialt ansvar i udbud af offentlige kontrakter	32
1.7	Beskæftigelsesindsatsen for borgere med komplekse problemer skal have fokus på både job og sociale indsatser	33
1.8	Kompetenceopbygning blandt medarbejdere	35
1.9	IT-understøttelse af helhedsorienterede indsatser	38
1.10	Jobpræmie til kommunerne	41
1.11	Enklere administration af fleksjob	43
1.12	Sociale effektiviteter	44
DEL 2	Staten skal understøtte omstillingen i kommunerne	48
2.1	Samordning af social- og beskæftigelsespolitikken	52
2.2	Fra proceskrav til mål for indsatsen	54
2.3	Flere udsatte skal i job og have løntimer	64
2.4	Større forenklinger i beskæftigelsesindsatsen	73
2.5	Systematisk screening og mere støtte til voksne med ordblindhed	85
2.6	Bedre danskundervisning for udlændinge	86
DEL 3	En ny rolle for virksomheder, organisationer og civilsamfund	94
3.1	Virksomhedernes partnerskaber med kommuner	97
3.2	Civilsamfundets partnerskaber med kommuner	99
3.3	Arbejdsmarkedets parter: En ny integrationsgrunduddannelse (igu) med vægt på erhvervskompetence	103
3.4	Forebyggelse af diskrimination på arbejdsmarkedet	107
DEL 4	Pejlemærker	110
DEL 5	Kommissionens visioner for det videre reformarbejde	
	Samlet liste med anbefalinger	

Reformkommissionen

Reformkommissionens medlemmer

Nina Smith

Nina Smith er professor ved Institut for Økonomi på Aarhus Universitet og bestyrelsesformand for VIVE. Nina er forhenværende bestyrelsesformand for Forenet Kredit samt næstformand i Nykredit Holding og Nykredit Realkredit. Nina har tidligere deltaget i kommissionsarbejde bl.a. som formand for Dagpengekommisionen og medlem af Velfærdskommissionen, Socialkommissionen og Globaliseringsrådet. Derudover er hun tidligere vismand i De Økonomiske Råd og Formand for bestyrelsen af Det Frie Forskningsråd.

David Dreyer Lassen

David Dreyer Lassen er prorektor for forskning og professor i økonomi ved Københavns Universitet og tidl. direktør for Centre for Social Data Science samme sted. David er tidligere bestyrelsesformand for Danmarks Frie Forskningsfond samt tidligere medlem af Udvalget for bedre universitetsuddannelser og ekspertudvalg for fordeling af elever på gymnasieområdet.

Philipp Schröder

Philipp Schröder er professor ved institut for økonomi og direktør for Firms and Industry Dynamics Research Centre på Aarhus Universitet. Han er nuværende medlem af konkurrencerådet samt af repræsentantskabet for Danmarks Nationalbank. Philipp har også tidligere erfaring med kommissionsarbejde, da han deltog i Produktivitetskommissionen arbejde i 2012-2014. Han har siden været medlem af Disruptionrådet og ekspertgrupper vedrørende genåbning af Danmark og udfasning af hjælpepakker.

Per B. Christensen

Per B. Christensen er formand for Danske SOSU-skoler, VIA - University College og VUC - Kbh Syd. Per har 35 års ledelseserfaring fra forskellige kommuner og amter. Senest 20 år som direktør for uddannelses- og kulturområdet i Næstved Kommune, men også som formand for Akkrediteringsrådet, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser samt forskellige andre råd og bestyrelser på uddannelsesområdet. Hertil kommer erfaring med kommissionsarbejde gennem sin rolle som formand for Lærerkommissionen og som nuværende medlem af Robusthedskommissionen på Sundhedsområdet.

Jørgen Søndergaard

Jørgen Søndergaard er forskningsleder (emeritus) i VIVE samt Senior Fellow i Kraka. Han er derudover bestyrelsesmedlem i Den Danske Forskningsfond. Jørgen har erfaring med kommissionsarbejde fra både Kvalitetsudvalget for de videregående uddannelser, Arbejdsmarkedskommissionen og Velfærdskommissionen som hhv. formand og medlem. Derudover var Jørgen i 18 år direktør for SFI, og han har tidligere været sekretariatschef i De Økonomiske Råds Sekretariat og leder af Socialkommissionens sekretariat.

Agnete Raaschou-Nielsen

Agnete Raaschou-Nielsen er bestyrelsesformand for Arkil Holding A/S og Danske Invest samt bestyrelsesmedlem i Aktieselskabet Schouw & Co og Københavns Universitet. Hun er tidligere administrerende direktør for Coca-Cola Tapperierne A/S og Zacco Denmark A/S. Hertil kommer ledende stillinger i Carlsberg A/S og Aalborg Portland Holding A/S. Agnete har også erfaring med kommissionsarbejde som medlem af Produktivitetskommissionen.

Jon Kvist

Jon Kvist er professor ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet samt ekspert og landekoordinator i Europa-Kommissionens uafhængige ekspertnetværk, European Social Policy Network. Jon har erfaring med kommissionsarbejde fra Ydelseskommissionen og Dagpengekommisionen.

Kommissorium

Reformkommissionen blev nedsat af regeringen for at foreslå reformer, der tager hånd om komplekse udfordringer, som tidligere års reformer ikke har kunnet løse.

Fokus for arbejdet:

Bedre uddannelser for alle – Nye reformveje 1 – Udkom 22. April 2022 – ændringer i uddannelsessystemet (voksne)

- Kommissionen skal blandt andet komme med forslag til forbedringer og mere fleksibilitet på ungdomsuddannelsesområdet og særligt have fokus på de unge, som ikke får en uddannelse, og hvordan der kan skabes større mobilitet på tværs af generationer.

Flere i job – Nye reformveje 2 – Udkom 3. Maj 2023 – forslag til dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser

- Kommissionen skal have fokus på borgere, der har svært ved at opnå eller fastholde beskæftigelse. Det er eksempelvis ufaglærte med behov for opkvalificering, ikke-vestlige borgere, der har været mange år i Danmark uden at kunne holde fast i et arbejde, og seniorer, som skal hjælpes hurtigere tilbage i job, efter de er blevet ledige.

Flere og bedre job – Nye reformveje 3 – 23. Udkom Maj 2023 – forslag til ny beskæftigelsesindsats (kommuner/partnerskaber)

- Kommissionen skal komme med ideer til at styrke erhvervslivets muligheder for at skabe gode job og øge produktiviteten. Det kan fx ske ved at forbedre rammerne for investeringer, ny teknologi og innovation, sikre sund og effektiv regulering samt fremme forskning og udvikling. Et særligt fokusområde vil være at understøtte flere innovative virksomheder og højproduktive arbejdspladser samt erhvervslivets bidrag til den grønne omstilling blandt andet ved at skabe gode rammer for at udvikle danske styrkepositioner.

Del 1 Kommuner spiller en hovedrolle

- *Politisk ejerskab* i kommunerne - en langsigtet strategi.
- *Fokus på løntimer på arbejdsmarkedet* for udsatte målgrupper skal være et fælles pejlemærke i såvel beskæftigelsesindsatsen som i socialindsatsen, der skal være en bedre koordinering af indsatserne.
- *Resultatmål for løntimer på arbejdsmarkedet for de udsatte målgrupper*. Udvikling af et resultatmål og en vidensdeling, der viser, hvordan kommunerne lykkes med at få voksne på kanten af arbejdsmarkedet i løntimer.
- *Borgerinddragelse* for borgere med komplekse problemer - sikre tillid til og ejerskab for indsatserne.
- *Lokal løsning på en kommunal ungegaranti*. Alle kommuner skal garantere, at alle unge med behov hjælpes til at fremme deres potentiale og muligheder for et godt liv.
- *Udvidelse af KUI-målgruppen til det 30. år*.
- *Kommunal strategi for forpligtigende partnerskaber med virksomheder og civilsamfund* - forankret i kommunalbestyrelsen for at sikre politisk ejerskab.
- *Sociale klausuler ved udbud under tærskelværdierne*
- *Udbredelse af virksomme indsatser*, herunder parallelle og helhedsorienterede tilgange til at støtte borgeren i at opnå beskæftigelse parallelt med håndteringen af sociale og andre problematikker
- *Kompetenceopbygning blandt sagsbehandlerne*, herunder anbefaling om at styrke sagsbehandlernes kompetence til at inddrage borgerens egne perspektiver samt kompetencer til at arbejde tværfagligt og inddrage civilsamfundet i løsningerne.
- *IT-understøttelse af helhedsorienterede indsatser* - sammentænkning af IT-systemer på tværs af forvaltninger for at smidiggøre processerne
- *Jobpræmie til kommunerne* på 60 kr. pr. løntime, når borger med flere års offentlig forsørgelse kommer i ordinær beskæftigelse. Indtægter fra jobpræmieordningen kan benyttes til serviceudgifter.
- *Enklere administration af fleksjob* - herunder at KL tager initiativ til ens blanketter i alle kommuner.
- *Kapitalindsud til Den Sociale Investeringsfond (DSI)*. Der tilføres 25 mio. kr. i ny kapital til DSI for at modne markedet for sociale effektinvesteringer i Danmark med det mål, at få flere langvarigt offentligt forsørgede i ordinær beskæftigelse (hel- eller deltid/løntimer).
- Udvikling af standardmodel og kontrakt for at mindske transaktionsomkostninger ved sociale effektinvesteringer.

Del 2 Staten skal understøtte omstillingen i kommunerne

- *Justeringer af serviceloven og Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, LAB.* Kommissionen anbefaler, at serviceloven skal have mere fokus på beskæftigelse, samt at LAB skal reformuleres, så indsatser efter LAB iværksættes med det formål, at den enkelte borger opnår øget mestring af eget liv - og kommer i beskæftigelse. Kommissionen anbefaler også at dette skal ske i samarbejde med den enkelte borger.
- *Afskaffelse af datail tilsyn og mål for aktivering og samtaler* - dvs. afskaffelse af det skærpede tilsyn. Der skal i større grad måles på resultater af indsatser.
- *Mindre bureaukrati og mere frihed til individuelle indsatser til borgeren.* Lempelse eller fjernelse af en række proceskrav skal skabe større rum og frihed til lokale individuelle løsninger for den ledige.
- *Bedre vejledning til borgerne.* Herunder fx. øget brug af digital vejledning om ret og pligt frem for mundtlig ved samtaler, eller anden form for faglig vejledning.
- *Brugerne skal have en stemme* - årlig undersøgelse af brugertilfredshed.
- *Mere frihed for de unge - afskaffelse af uddannelsespålægget.*
- *Afskaffelse af aktivitetstillægget til de unge i kontanthjælpssystemet.*
- *Nye visitationskategorier* med jobfokus for alle.
- *Afklaringsret for de mest udsatte borgere i kontanthjælpssystemet*, når de har modtaget forsørgelse i to sammenhængende år.
- *Mere fokus på løntimer og lønsedler til udsatte* - via ny måling på jobindsats.dk.
- *Løntimeberegner.* Der udvikles en løntimeberegner, som skal anskueliggøre borgeres gevinst ved arbejde.
- *Forenkling og harmonisering af borgerens planer, så der kun er én plan.*
- *Færre målgrupper i beskæftigelsessystemet.*
- *Udfasning af revalideringsordningen*, da det er en dyr og lang indsats for en lille gruppe borgere.
- *Et nyt sygedagpengesystem* - ingen skal på jobafklaring. De borgere, som ikke kan få deres sygedagpenge forlænget, bliver i sygedagpengesystemet, men på reduceret sats.
- *Afskaffelse af seniorjobordningen.*
- *Forenkling af databekendtgørelsen.* Ambitiøs målsætning om at 40 procent af bestemmelserne i databekendtgørelsen, som er rettet mod kommunerne reduceres.
- *Analyse af potentiale for større forenklinger* - eksempelvis forenklinger i regler for indhold i tilbud og forenklinger i kommunikationen med de ledige.
- *Tilbud om screening til forældre til børn med ordblindhed*
- Fokus på *hverdagsdansk* i Danskuddannelse 1
- *Sprogpraktik* integreres i danskuddannelsen.
- *Sprogmakkerordninger* for flygtninge og indvandrere.
- *Fleksible rammer for tilrettelæggelse af undervisningsprogrammer* til nyankomne flygtninge og familiesammenførte.
- Danskuddannelse før voksen- og efteruddannelse
- Refusion til virksomhedsforlangt undervisning af danskuddannelse
- *Forlængelse af uddannelsesretten*
- Kommunale incitamentter til at flere gennemfører danskuddannelse
- *Ekspertgruppe, som skal fokuserer på organiseringen og kvalitet af danskundervisningstilbud til voksne udlændinge.*

Del 3 En ny rolle for virksomheder, organisationer og civilsamfund

- *Flere virksomheder i partnerskaber* om at skabe småjob, fritidsjob, praktikker mv. til udsatte unge og voksne
- *Flere fra civilsamfundet i partnerskaber* med det formål, at de yder bidrag til at hjælpe udsatte unge og voksne.
- *En ny integrationsuddannelse (igu)*, som uddvides til en væsentlig større målgruppe. Indholdet i uddannelsen målrettes gennem frem til syv fagspecifikke retninger.
- *Anonymiserede ansøgninger.* Der indføres et forsøg, hvor udvalgte statslige myndigheder i første fase af rekrutteringsprocessen - frem til første samtale - har en anonymiseret proces, hvor køn, navn, etnicitet mv. ikke fremgår af ansøgninger og CV.
- *Minimum en ansøger med indvandrerbaggrund til jobsamtale.* Der indføres et forsøg for statslige stillingsopslag, hvor der stilles krav til arbejdsgiver om at indkalde minimum én kvalificeret ansøger med indvandrerbaggrund til jobsamtale.

Del 4 Effektivurdering

TABEL 3

Anbefalingerne og de tre pejlemærker

Produktivitet	Beskæftigelse	Social mobilitet
I størrelsesordenen 2-3 mia. kr.	I størrelsesordenen 3.500-4.500 fuldtidspersoner	Positiv

Anm.: Produktivitet er målt som gennemslaget på velstanden (BNP).

Kilde: Egne beregninger.

Pejlemærket: Produktivitet

Med udgangspunkt i beskæftigelsespotentialer er det kommissionens vurdering, at anbefalingerne i rapporten har potentiale til at løfte den samlede produktivitet med i størrelsesordenen 2-3 mia. kr. (strukturel virkning på BNP). Velstandsfremgangen skyldes udelukkende en øget beskæftigelse (flere arbejdstimer). Intervallet afspejler, at beskæftigelsespotentialer er angivet med et interval, men også at der er usikkerhed om den løn, som udsatte borgere forventes at opnå. Der vil være borgere i målgruppen, som på sigt kan opnå lønninger i samme leje som faglærte, men de fleste forventes at starte med lønninger i den lave ende for ufaglærte. Kommissionen forventer derfor heller ikke, at anbefalingerne bidrager til et højere produktivetsniveau (højere timeproduktivitet).

Pejlemærket: Social mobilitet

Det er kommissionens vurdering, at rapportens anbefalinger under ét vil være positivt for den sociale mobilitet. Udsatte borgere, der opnår flere løntimer som følge af kommissionens anbefalinger, kan se frem til at rykke en del trin opad i indkomstfordelingen. Men også på tværs af generationer forventes anbefalingerne at påvirke den sociale mobilitet positivt. Udsatte borgere er nemlig i højere grad end andre borgere vokset op i familier med relativt lave erhvervsindkomster.

Blandt den nuværende generation af udsatte borgere kan flere få bedre muligheder og vilkår, end det de har kendt til i deres opvækst. Men nok så vigtigt kan flere unge, der ellers havde udsigt til et voksenliv på kanten af arbejdsmarkedet, se frem til at klare sig bedre end deres forældre. Og det vil i næste led give dem bedre mulighed for at give deres egne børn gode vilkår for at klare sig godt. Reformgreb, der løfter de svageste i landet, er altså ikke kun vigtige for den sociale mobilitet, men også centrale for at bryde den negative sociale arv for kommende generationer.

Pejlemærket: Beskæftigelse

Hovedsigtet med rapporten er som nævnt at sætte rammerne for en ny tilgang i kommunernes indsats til udsatte borgere. Virkningerne af sådanne nye arbejdsformer er imidlertid svær at sætte på formel og dermed omsætte til sikre, evidensbaserede effekter. Kommissi-

Kommissionen vurderer på den baggrund, at anbefalingerne i rapporten har et beskæftigelsespotentialer i størrelsesordenen 3.500-4.500 fuldtidspersoner. Eller sagt med andre ord: Det potentialer kommissionen søger at opdyrke med anbefalingerne.

Det er kommissionens forventning, at beskæftigelsespotentialer vil omfatte væsentligt flere personer end potentialer opgjort i fuldtidspersoner. For det første vil vejen til flere ordinære løntimer typisk gå via småjob og job på nedsat tid for mange i målgruppen. For det andet er det ikke alle i målgruppen, der forventes at magte et job på fuld tid på den lange bane.

Det er efter kommissionens vurdering ikke urealistisk, at beskæftigelsespotentialer kan omfatte 1½-2 gange så mange personer, som potentialer opgjort i fuldtidspersoner. Det vil sige et sted i omegnen af 7.000 til 9.000 personer. Kommissionen hæfter sig således ved, at voksne på kanten af arbejdsmarkedet, der kommer i job, kan opgøres til at arbejde 20-25 timer i gennemsnit om ugen.

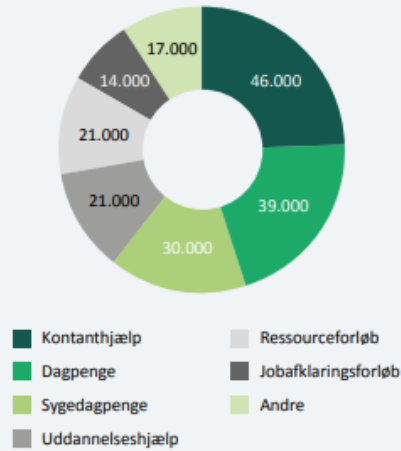
Nye reformveje 3 Faktaark 1

Kommunerne spiller en hovedrolle

FIGUR 1
Borgere på kanten af arbejdsmarkedet fordelt på ydelser, 2021

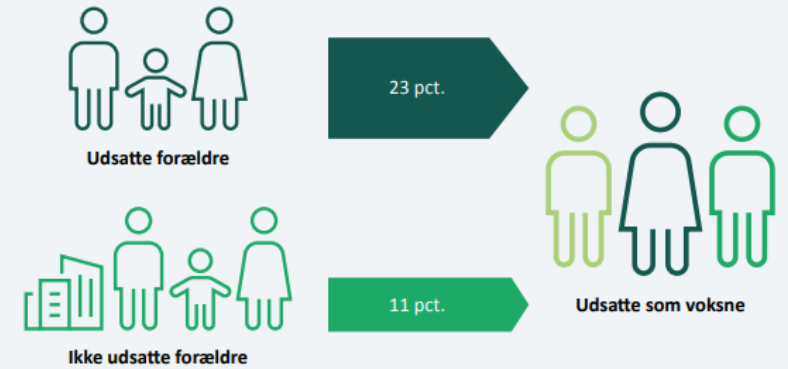

Anm.: Langvarige modtagere af midlertidige ydelser er her opgjort som offentlige indkomsterstøttende ydelser i 80 pct. af tiden det seneste år og revalidering. Opgørelsen omfatter perioder med passiv modtagelse af ydelser.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Beskæftigelsesregisteret

Kilde: Nye reformveje 3, side 12, 14 og 16.

FIGUR 2
Udsatte voksne og sammenhæng til forældre

Anm.: Udgangspunktet for figuren er personer fra årene 1990, som opfylder definitionen for at være udsat voksen i enten det 29., 30. eller 31. år.

FIGUR 4
Sammenhæng mellem udsathed som ung og udsathed som voksen

Anm.: Udgangspunktet for figuren er årgangen, der fylder 25 år i 2008 opdelt på henholdsvis udsatte unge og ikke udsatte unge. Den udsatte unge opgøres som "udsat voksen", hvis personen i perioden 2018-2021, det vil sige fra de er 35 til 38 år, optræder mindst én gang i gruppen af udsatte voksne.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

Fakta ark 1 /del 1

LØNTIMER

Fælles mål om løntimer på arbejdsmarkedet

Anbefaling 1.2.a: *Beskæftigelsesindsatsen og den socialpolitiske indsats skal koordineres tættere*, og arbejdsmarkedskontakt er det fælles mål og ledetråden for indsatserne. Løntimer på arbejdsmarkedet skal være et fælles mål for både beskæftigelsesindsatsen og den socialpolitiske indsats for udsatte borgere, som har et potentiale for ordinær beskæftigelse, herunder i få løntimer om ugen.

Anbefaling 1.2.b: Der udvikles et *resultatmål*, der viser, hvordan kommunerne lykkes med at få voksne på kanten af arbejdsmarkedet i løntimer. Et nyt resultatmål skal ses i sammenhæng med kommissionens samtidige anbefalinger om justering af formålsbestemmelsen i serviceloven og i LAB samt det nye resultatmål om løntimer på beskæftigelsesområdet, jf. anbefaling 2.1 og 2.3.e. Det offentliggøres årligt fra centralt hold, hvordan kommunernes placering og udvikling er i brugen af løntimer for målgruppen. Gode eksempler på indsatser i de kommuner, der ligger højt eller har haft en positiv udvikling, beskrives.

Løntimer på arbejdsmarkedet som fælles mål for udsatte borgere

Kommissionen anbefaler, at beskæftigelsesindsatsen og den sociale indsats koordineres tættere, og at løntimer på arbejdsmarkedet i begge indsatser er et fælles mål for udsatte borgere.

Baggrund i bl.a. erfaringer fra Flere skal med og JobFirst:

- Lønnede timer kan og give tro på en fremtid på arbejdsmarkedet
- Giver rigtige opgaver, kollegaer, fællesskab.

Del 1

Borgerens perspektiv skal være omdrejningspunktet i mødet med systemet

Anbefaling 1.3: Kommunerne bør træffe beslutning om, at et ledende princip for indsatser til borgere med komplekse problemer skal være, at *borgerperspektivet systematisk er inddraget med det mål at sikre indflydelse for borgeren samt skabe tillid til og ejerskab for indsatserne.*

Kommissionen anbefaler, at kommunerne i højere grad systematisk inddrager borgerperspektivet i mødet med borgere med komplekse problemer. Formålet er at sikre indflydelse for borgeren, så borgerens møde med systemet ikke kun bliver på systemets præmisser.

Studier viser, at indsatser i højere grad lykkes, når borgerens egne ønsker, viden og erfaringer inddrages.

Erfaringerne fra *Empowermentprojektet* viser yderligere, at når borgeren har en plan baseret på egne mål, aktiverer borgeren egne ressourcer for at nå planens mål, og dermed øges chancerne for progression.

Anbefalingen skal ses i sammenhæng med anbefalingerne om, at staten skal understøtte omstillingen i kommunerne, jf. del 2 i Nye Reformveje 3. *Kommissionen vurderer nemlig, at det er centralt, at der stilles færre krav til, hvad der skal foregå i de lovgivningsmæssige rammer for, at borgerperspektivet i højere grad kan inddrages.*

Del 1

Reel garanti til alle unge

Anbefaling 1.4.a: Alle kommuner skal garantere, at alle unge med behov hjælpes til at fremme deres potentiale og muligheder for et godt liv.

Anbefaling 1.4.b: Målgruppen for den kommunale ungeindsats (KUI) udvides fra i dag 25 år til 30 år, så de, der har behov, kan understøttes i en længere periode. Folketinget besluttede i 2017, at alle kommuner skulle etablere en kommunal ungeindsats (KUI). Formålet med KUI var at placere et tydeligt myndighedsansvar for at koordinere og hjælpe den unge, indtil han eller hun har gennemført en ungdomsuddannelse eller opnået varig beskæftigelse. Den unge kan have behov for indsatser på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialområdet, og det er kommunens ansvar at koordinere og sammentænke disse indsatser, så den unge får den rette støtte, vejledning, opfølgning mv.

Lokal løsning på en kommunal ungegaranti

Kommunerne bør give alle unge med et behov hjælp til at udfolde deres potentiale bedst muligt. Det kan være en svær opgave, men det er en kommunal opgave at hjælpe alle unge et godt sted hen. Kommissionens anbefaling er et udtryk for, at ikke alle kommuner er i mål med KUI-indsatsen. I boks 1 er kommissionens principper for en kommunal ungegaranti beskrevet.

Udvidelse af KUI-målgruppen til det 30. år

I dag ophører KUI's forpligtelser og muligheder for at hjælpe den unge ved det 25. år, uanset om den unge stadig har behov for støtte for at blive fastholdt i uddannelse eller beskæftigelse. En aldersgrænse på op til 30 år vil skabe bedre sammenhæng med de unge, som modtager ydelser i kontanthjælpssystemet, hvor indsatsen går op til det 30. år. Med en længere periode vil kommunen også få bedre muligheder for at lave en opsøgende indsats for de 25-29-årige unge, som er uden uddannelse og job.

Anbefalingen vurderes at indebære merudgifter på ca. 100 mio. kr. årligt. Skønnet er behæftet med betydelig usikkerhed.

Boks 1 Kommissionens principper for en kommunal ungegaranti

1. Alle unge har et potentiale: Grundvisionen i ungegarantien er, at alle unge har et potentiale og selv skal bidrage til at skabe idéen om 'det gode liv', som kan indebære mål om både uddannelser og beskæftigelse. Det kommunale system skal arbejde for at fremme den enkeltes potentiale – og ikke prøve at putte den unge i en kasse, som passer i en systemlogik.
2. Meningsfulde indsatser: De valgte indsatser skal bidrage til, at den unge oplever progression i egne mål og får følelsen af at tage succesfulde skridt på vejen mod sit mål.
3. Lokal frihed til organisering: Ungegarantien skal finde sit lokale udtryk, hvor den enkelte kommune skal tage hensyn til lokale forhold som erhvervsliv, civilsamfundsorganisationer, uddannelsesinstitutioner, fritidsliv, fællesskaber mv.
4. **Hjælp fra private aktører** (virksomheder og civilsamfund): Kommunen kan ikke løse opgaven med at løfte de unge alene – det skal ske i samarbejde med det lokale erhvervsliv og civilsamfund, som kan tilbyde de unge et bredt udsnit af muligheder og fællesskaber, som fx fritidsjob, erhvervspraktikpladser, idrætsforeninger, fritidsaktiviteter og mentorfamilier. Virksomheder og civilsamfund har blandt andet den kvalitet, at de ikke er systemet, og at de ofte kan træde til og tilbyde noget helt andet, når kommunen ikke kan.
5. **Samarbejde med uddannelsesinstitutioner**: Et tæt samarbejde mellem den kommunale ungeindsats og de lokale uddannelsesinstitutioner er en vigtig del af indsatsen for at få de unge løftet ud af restgruppen, fx i koordineringen af fælles initiativer som uddannelsesmesser, brobygning, introduktionskurser mv. Men også for at forebygge eller forhindre frafald ved at yde en rettidig vejlednings- og opfølgingsindsats, så frafald kan ændres til omvalg af uddannelse for den unge.
6. **Kontinuitet i overgangene**: Kommunen skal være særligt opmærksom på at støtte den unge i overgangene, fx mellem grundskole og ungdomsuddannelse, hvor den unge kan være særligt sårbar, eftersom tilhørsforholdet til et fællesskab ofte er svagere her. Koordinering, organisering og en gennemgående støttende kontaktperson kan bidrage til dette.
7. **Én indgang**: Den enkelte unge bør i videst muligt omfang have en fast kontakt – fx kan det være et team i en ungeenhed – hvis ansvar det blandt andet er at koordinere på tværs af forvaltninger og fagligheder.
8. **Lær af de bedste**: Nogle kommuner er længere fremme med udviklingen af en kommunal ungegaranti. Andre kan derfor med fordel lade sig inspirere af eksisterende, vellykkede løsninger.

Del 1

Kommunal strategi for partnerskaber med virksomheder og civilsamfund

1.5: Alle kommuner opfordres til systematisk at samarbejde med virksomheder, offentlige arbejdsgivere, civilsamfund og organisationer. Et forpligtende, langvarigt partnerskab skal bidrage til, at flere udsatte voksne og unge kommer i uddannelse og beskæftigelse. Strategien skal forankres i kommunalbestyrelsen for at sikre politisk ejerskab.

Kommissionen opfordrer alle kommuner til at have en strategi for samarbejde med virksomheder, offentlige arbejdsgivere, civilsamfund og organisationer i lokalområdet.

De kommunale strategier for samarbejder og partnerskaber med arbejdsgivere og civilsamfundsorganisationer skal medvirke til at skærpe kommunernes fokus på, at de har en vigtig opgave i at facilitere et match mellem udbud og efterspørgsel efter arbejdskraft og bidrage til skabelsen af (små)job for udsatte personer i samarbejde med virksomhederne (job crafting). Det gælder i jobcentre og kommunernes virksomhedsservice.

Strategien kan adressere, hvordan kommunen vil samarbejde med virksomheder om

- (1) støtte til rekruttering,
- (2) etablering af småjob med ordinære timer,
- (3) erhvervspraktikpladser til børn i grundskolen, praktikpladser til skoletrætte unge i udskolingen og evt. lærlingepladser mv.

De enkelte kommuner opfordres til at udvikle deres egen strategi under hensyntagen til lokale forhold, da kommissionen ikke mener, at en 'one size fits all'-tilgang vil skabe de bedste forudsætninger.

Strategien skal dog ses meget bredere, idet partnerskaberne også kan indebære samarbejder om fx at bringe udsatte børn og unge ind i foreninger og fællesskaber for at hjælpe dem til at få en bedre trivsel, få mentorer eller netværksrelationer til andre unge eller voksne, og samlet forebygge at den unge ender på kanten af uddannelse eller arbejdsmarked.

Anbefaling 1.6: Offentlige indkøb skal i højere grad tilskynde til, at virksomheder tager et socialt ansvar. Ordregiver – fx kommunen – skal særligt udnytte de lempeligere regler for mindre offentlige indkøb og indarbejde sociale klausuler som en del af betingelserne for at gennemføre kontrakten, når det er relevant.

Del 1 Beskæftigelsesindsatsen for borgere med komplekse problemer skal have fokus på både job og sociale indsatser

Anbefaling 1.7: Beskæftigelsesindsatsen for borgere med komplekse problemer skal være helhedsorienteret. *Det betyder, at der både er fokus på at få borgeren i job og på at løse borgerens andre sociale udfordringer samtidigt.* Kommunerne bør systematisk anvende de mange forskellige indsatser og tilgange, som har en dokumenteret virkningsfuld effekt for udsatte borgere. Disse vil ofte skulle tilpasses lokale forhold i den enkelte kommune – fx til kommunens organisering, virksomhedsstrukturer, det lokale civilsamfund og målgruppernes sammensætning – men der ligger et betydeligt potentiale i at få udbredt og implementeret forskellige virksomme indsatser på tværs af kommuner.

Princip 1: Indsatsen skal baseres på **borgerens egne drømme og håb**. Erfaringerne fra Empowermentprojektet er, at når borgeren har en plan baseret på egne mål, så aktiverer borgeren egne ressourcer for at nå planens mål, og dermed øges chancerne for progression.

Princip 2: **Hurtigt i uddannelse eller job** på almindelige arbejdspladser med løn. Evalueringen af JobFirst konkluderer, at udsatte borgere kommer tættere på arbejdsmarkedet, når der fra start er fokus på en virksomhedsrettet indsats og lønnede timer.

Princip 3: Indsatsen skal **integrere både mål og indsatser fra andre sektorer**. Erfaringerne fra bl.a. Flere skal med-initiativerne er, at for de borgere, som har udfordringer ud over ledighed (fx sociale, familierelaterede eller sundhedsudfordringer), kan den beskæftigelsesrettede indsats ikke altid stå alene.

Princip 4: En håndholdt indsats med store frihedsgrader i samarbejdet mellem medarbejder og borger. Erfaringerne fra JobFirst og Flere skal med-initiativerne er, at hvis det skal lykkes at hjælpe målgruppen af udsatte borgere i job, så kræver det en **individuel, håndholdt og jobrettet indsats** fra starten af borgerens forløb i jobcentret.

Princip 5: Indsatsen skal have et ambitiøst **efterværn**, der er tidsubegrænset. Efterværn indgår som centrale elementer i flere evidensbaserede indsatser. Det er eksempelvis et centralt princip i IPS-indsatsen, der både internationalt og i en dansk kontekst har vist signifikant positive resultater i forhold til borgere med svære psykiske lidelser. I IPS fortsætter støtten/efterværnet, når borgeren er kommet i beskæftigelse, så længe borgerne selv ønsker det.

Princip 6: Indsatsen skal etablere **partnerskaber med virksomheder**, der gerne vil tage ansvar. En vigtig forudsætning for at jobformidleren/sagsbehandleren kan støtte borgeren i at komme i job, er at vedkommende har viden om det lokale arbejdsmarked og adgang til et veludbygget virksomhedsnetværk, der kan bruges som afsæt for det gode match. Jobcentrenes virksomhedssamarbejde er således afgørende ift. at hjælpe udsatte borgere i job. Der findes eksempler på jobcentre, der har etableret samarbejder med virksomhedsnetværk som fx *Code of Care*.

Princip 7: Indsatsen skal bygge på fællesskaber som en vej til jobfastholdelse og trivsel. Mange virksomme indsatser indtænker eksplicit i deres arbejde, at det er vigtigt for mennesker at være en del af et fællesskab.

Del 1

Kompetenceopbygning blandt medarbejdere

Anbefaling 1.8: Kommunerne skal give høj prioritet til at kompetenceudvikle sagsbehandlere, som møder borgere med komplekse problemer. Det gælder både kompetencerne til at samarbejde med borgeren og inddrage borgerens egne perspektiver, og det gælder tværfagligt samarbejde samt samarbejde med arbejdsgivere og civilsamfund. En forudsætning for at kunne arbejde jobrettet med udsatte grupper og sætte borgeren i centrum, som kommissionen anbefaler, er, at medarbejderne på især social- og beskæftigelsesområdet har de rigtige kompetencer og tilgang i mødet med borgeren. Studier viser samtidig, at medarbejderen i jobcenteret har en afgørende betydning for borgerens chancer for at komme i job eller uddannelse.

Del 1

IT-understøttelse af helhedsorienterede indsatser

Anbefaling 1.9: Kommunale IT-systemer skal i højere grad sammentænkes på tværs af forvaltninger for at smidiggøre arbejdet med helhedsorienterede indsatser i kommunerne. Det er reelt en forudsætning for, at helhedsorienterede indsatser kommer til at fungere i praksis. Kommissionen anbefaler derfor kommunerne, KL og KOMBIT til at sætte mere ledelsesmæssigt fokus på udvikling af IT-løsninger, der kan understøtte helhedsorienterede indsatser. Og at staten kommer i mål med at skabe den nødvendige hjemmel til datadelingen på tværs af sektorområder.

Implementering af IT-understøttelse kan med fordel sigte efter at imødekomme nogle af de udfordringer, der opstår ved helhedsorienterede indsatser, som fx:

- Lovgivningen på tværs af fagområder skal være nemmere at overskue for den enkelte sagsbehandler, fx via digitaliseringsklar lovgivning eller procesunderstøttelse.
- Bedre integration mellem fagsystemer, der tillader udstilling og overførsel af data fra et system til et andet (fx mellem KUI og uddannelsesinstitutioner, kommuner og kriminalforsorgen samt den regionale psykiatri og den kommunale misbrugsbehandling og socialpsykiatri).
- Bedre registrantbogføring af udgifter – særligt på voksen- og handicapområdet (udgifter registreres ikke altid på CPR-nr. i økonomisystemer) med henblik på øget datakvalitet.

Kommissionen vurderer, at staten og kommunerne i samarbejde skal have fokus på, hvordan det offentlige kan opbygge høj kvalitetsdata, der kan gøres tilgængelige for myndighedssystemer (forudsat at der findes et samtykke fra borgeren) med mindst mulig indsats fra de sagsbehandlere, som registrerer data. Endvidere skal der gøres mere for, at udgifter kan henføres til CPR-nr. med henblik på bedre styring og overblik i kommuner på sigt.

Del 1 Jobpræmie til kommunerne

Anbefaling 1.10: Der indføres en jobpræmie til kommunerne på 60 kr. pr. løntime, når borgere med flere år uden fodfæste på arbejdsmarkedet kommer i ordinær beskæftigelse. Jo flere løntimer borgerne opnår, jo større bliver den samlede indtægt til borgernes kommune.

Kommunen kan bruge indtægterne fra jobpræmien til serviceudgifter. Kommunernes økonomi skal være skruet sammen på en sådan måde, at den enkelte kommune opnår en tilstrækkelig stor besparelse, når det lykkes at hjælpe voksne på kanten af arbejdsmarkedet i job.

Kommissionen vurderer, at det ofte ikke kan betale sig for kommunerne at hjælpe voksne på kanten af arbejdsmarkedet i småjobs. Forklaringen skal bl.a. findes i det *mellemkommunale udligningssystem, idet udligningen ikke skelner mellem, om beskæftigede er ansat på fuld eller nedsat tid*. For den enkelte kommune kan det betyde, at regnestykket ikke ser godt ud, hvis en borger på kanten af arbejdsmarkedet kun kommer i job få timer om ugen: *Kommunen får nemlig mindre i udligning, som ikke er graderet efter borgerens timetal, men vil som hovedregel stadig have udgifter til overførsler til borgeren*.

Derfor kan det isoleret set ende med at være en udgift for kommunen frem for en besparelse, hvis en borger på kanten af arbejdsmarkedet kommer i job på nedsat tid. Kommissionen anbefaler ikke en omlægning af udligningssystemet, som sammenejder mange forskellige og legitime hensyn. Den u hensigtsmæssighed, som kommissionen påpeger, er alene en teknikalitet, der knytter sig til ét enkelt kriterium i systemet. Det i sig selv kan ikke begrunde, at man åbner op for udligningssystemet.

Hedensted Kommune har aktuelt ca. 120 kontanthjælpsmodtagere og ressourceforløbsborgere, som hver i sær har en sagsvarighed over 3 år.

Løft af serviceudgifterne

Kommissionen anbefaler, at kommunerne kan benytte indtægterne fra jobpræmien til serviceudgifter. Med andre ord kan kommunerne disponere over en del af det råderum, som de selv er med til at skabe, når det lykkes at hjælpe borgere i målgruppen i job.

Men når udligningssystemet næste gang skal analyseres og eventuelt justeres, opfordrer kommissionen til, at problemstillingen undersøges til bunds for at finde et bedre datagrundlag end det nuværende. Det kan fx være et Side 2 af 13 nyt statistisk grundlag for det pågældende kriterium, der tager højde for borgernes arbejdstimer. Løsningen skal bidrage til, at en kommune også opnår en besparelse, når en ydelsesmodtager kommer i job på nedsat tid.

Kommissionen opgør, at ca. 40 procent af nævnte målgruppe opnår lønnede timer over en periode på 5 år.

Hensigten med jobpræmien er imidlertid ikke, at kommunerne bare skal gøre det samme som i dag. Kommunerne skal belønnes for den indsats, der kan bidrage til, at målgruppen opnår flere ordinære løntimer.

Derfor anbefaler kommissionen en bundgrænse for det gennemsnitlige timetal på 230 timer pr. person i målgruppen, hvor kun målgruppens ordinære løntimer over det niveau udløser jobpræmien.

Den anbefalede bundgrænse ligger omkring målgruppens gennemsnitlige timetal i den femtedel af kommuner, hvor timetallet er lavest i dag. Det betyder, at næsten alle kommuner opnår en indtægt fra jobpræmien, hvis de gør det marginalt bedre end i dag.

Målgruppen for jobpræmien

Målgruppen for jobpræmien udgør omkring 60.000 personer i dag (ultimo 2022). Det er personer over 30 år, der igennem de seneste tre år har modtaget midlertidige ydelser (ekskl. arbejdsløshedsdagpenge) i mindst 80 pct. af tiden. Det svarer til mindst 125 uger i løbet af tre år. Afgrænsningen af målgruppen afspejler, at jobpræmien er tiltænkt at omfatte voksne borgere, der har vanskeligt ved at finde tilbage i job på egen hånd, men hvor et ordinært job stadig er inden for rækkevidde, hvis borgeren får den rette hjælp.

Del 1 Jobpræmie til kommunerne - fortsat

Tabel 1 Hovedelementer i anbefaling om jobpræmie til kommunerne

Målgruppen for jobpræmien	Personer over 30 år, der har modtaget midlertidige ydelser i mindst 80 pct. af tiden de seneste tre år. Midlertidige ydelser omfatter kontanthjælp, SHO-ydelse, forrevalidering, revalidering, sygedagpenge, jobafklaring og ressourceforløb.
Klarhed om målgruppen	Målgruppen opgøres ultimo hvert år og oplyses til kommunerne af den myndighed, der administrerer ordningen. En borger, der tilgår målgruppen, bliver i målgruppen i fem år. Hvis borgeren efter de fem år stadig har en overførselsgrad på mindst 80 pct., fortsætter borgeren i målgruppen og får tildelt fem år på ny.
Udmåling af jobpræmien	Kommunerne får hvert år udbetalt jobpræmien for det samlede antal ordinære løntimer, som målgruppen har haft i det forgangne år. Det vil sige summen af ordinære løntimer i 2024 og efterfølgende fire år for målgruppen opgjort ultimo 2023. Jobpræmien udbetales ikke for de første 230 timer pr. person pr. år i målgruppen, når modellen er indfaset. Bundgrænsen er <i>ikke</i> individualspecifik, men et gennemsnit for målgruppen som helhed..
Jobpræmiens størrelse	Jobpræmien er et statsligt tilskud på 60 kr. pr. ordinær løntime over bundgrænsen, som borgere i målgruppen opnår. Indtægten fra jobpræmien kan kommunen bruge til serviceudgifter.
Synliggørelse af jobpræmien	Myndigheden, der administrerer ordningen, offentliggør en gang om året, hvor meget der er udbetalt i jobpræmie til den enkelte kommune. På jobindsats.dk tilføjes relevante aktivitetsdata på kommuneniveau, som knytter sig til udbetalingen af jobpræmien.
Evaluering af modellen	Modellen for jobpræmien evalueres løbende og efter fem år foretages en grundig evaluering af modellen.

Tabel 2 Eksempel på en kommunes besparelse på marginalen i dag, hvis en langvarig kontanthjælpsmodtager kommer i job

1.000 kr., 2023-pl		Fuld tid	10 timer pr. uge
1.	Kommunal besparelse før refusion, bloktilskud og udligning (2+3+4)	164,2	49,8
2.	Mindreudgift til kontanthjælp	149,2	44,4
3.	Mindreudgift til aktivering	8,3	4,2
4.	Merprovenu fra kommunal indkomstskat	6,7	1,2
5.	Ændring i refusion	-29,8	-8,9
6.	Kommunal besparelse efter refusion (1+5)	134,4	40,9
7.	Ændring i bloktilskud	-1,4	-0,4
8.	Ændring i udligning (beskatningsgrundlag)	-5,4	-1,0
9.	Ændring i udligning (udgiftsbehov)	-64,5	-64,5
10.	Kommunal besparelse efter refusion, bloktilskud og udligning (6+7+8+9)	63,1	-25,0

Anm.: Se boks 1 for beregningsforudsætninger og forbehold.
Kilde: Egne beregninger.

Enklere administration af fleksjob

Anbefaling 1.11: Kommunerne opfordres til at ensarte administrationen af indhentning af lønoplysninger – herunder lønloft – for personer ansat i fleksjob, eventuelt i regi af KL. Dette skal sikre, at arbejdsgivere, som har ansat fleksjobbere med bopæl i forskellige kommuner, ikke skal udfylde forskellige blanketter og skemaer, og at de ikke oplever forskellig administration afhængig af, hvilken kommune de samarbejder med.

Det er et kommunalt ansvar at beregne fleksløntilskud. I den forbindelse indhenter kommunerne oplysninger hos arbejdspladserne om bl.a. lønloftet. Lønloftet skal afspejle, hvad en person ansat på fuld tid på ordinære vilkår i samme stilling ville kunne få udbetalt i løn. Lønloftet kan variere i måneder, hvor tillæg mv. kommer til udbetaling.

Del 1: Sociale effektinvesteringer

Anbefaling 1.12.a: Der skal tilføres 25 mio. kr. i ny kapital til DSI for at modne markedet for sociale effektinvesteringer i Danmark. DSI kan dermed skalere virksomme indsatser eller engagere sig i nye indsatser på social- og beskæftigelsesområdet, der har som mål at få flere af langvarigt offentligt forsørgede i ordinær (deltids) beskæftigelse (løntimer).

Anbefaling 1.12.b: DSI tildeles en bevilling på 2 mio. kr. til i samarbejde med de forskellige aktører, der har erfaring med sociale effektinvesteringer på social- og beskæftigelsesområdet, at udvikle en fælles kontraktskabelon for at reducere transaktionsomkostningerne ved sociale effektinvesteringer. Fokus skal være på at få borgere på kanten af arbejdsmarkedet i ordinære løntimer.

Sociale effektinvesteringer - fortsat

Kommissionens anbefalinger har til formål at udbrede brugen af sociale effektinvesteringer i den *offentlige sektor*. Sociale effektinvesteringer skal i højere grad anvendes som et nyt redskab til at *fremme løsninger til indsatser for udsatte borgere frem for, at indsatserne pr. automatik bliver udtænkt, finansieret og gennemført af en offentlig myndighed*.

Det kan være i situationer, hvor formålet er at:

Fremme innovation og resultatfokus. Sociale investeringsprogrammer er baseret på kontrakter, hvor der betales for outcomes frem for aktiviteter. Der er således fokus på resultaterne frem for aktiviteterne, og dermed større frihed og fleksibilitet til at opnå resultater og skabe innovative løsninger.

Skalere effektfulde indsatser. Effektfulde løsninger, der har virket i en kommune, skaleres nødvendigvis ikke. Ofte fordi andre kommuner enten ikke har økonomi til at igangsætte og betale for løsningen 'upfront', eller fordi der er usikkerhed om, hvorvidt den pågældende løsning vil virke i en anden kontekst. Via sociale investeringsprogrammer kan dette overkommes, da investoren er med til at bære risici.

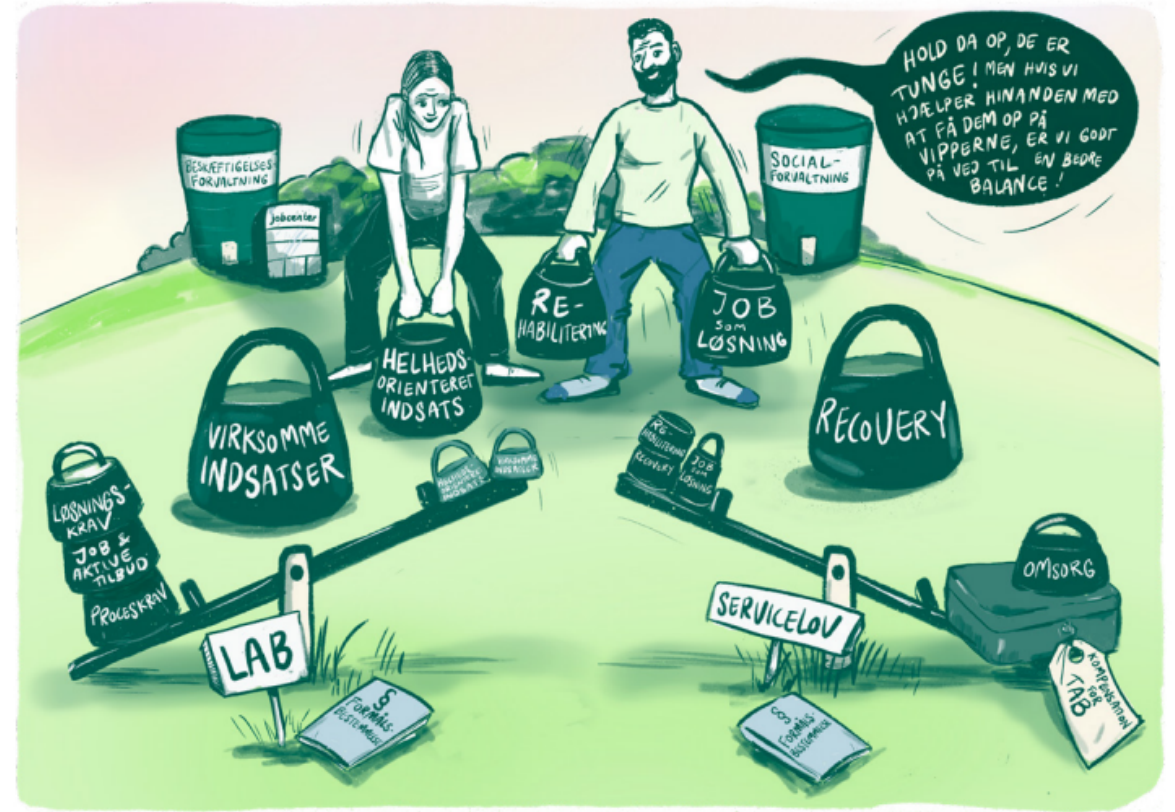
Forebygge problemer. *Indsatser* finansieret ved sociale

investeringsprogrammer kan være karakteriseret ved at forebygge problemer frem for at behandle (fx forebyggelse af sygefravær, type 2 diabetes etc.). Dermed kan anvendelsen bidrage til at større samfundsudfordringer forebygges.

Formålet med sociale effektinvesteringer er at skabe en positiv social forandring for den enkelte borger samtidig med, at der kan skabes et økonomisk afkast – det er således en investeringstype med en dobbelt bundlinje.

Udfordringer:

Ud over at det danske marked for sociale effektinvesteringer er et relativt *umodent marked*, kan der på baggrund af udenlandske samt foreløbige danske erfaringer peges på yderligere tre barrierer, som står i vejen for, at sociale effektinvesteringer kan udbredes i større skala i Danmark: *Asymmetrisk gevinstrealisering, høje transaktionsomkostninger samt mangel på evidens og data*.

Nye reformveje 3

Faktaark 2

Staten skal understøtte omstillingen i kommunerne

Del 2 Samordning af social- og beskæftigelsespolitikken

Anbefaling 2.1: Formålsbeskrivelsen for lov om social service (serviceloven) skal justeres, så den har mere fokus på beskæftigelse. Samtidig justeres ordlyden i formålsbeskrivelsen for lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) således, at det tydeligt fremgår, at indsatsen efter LAB skal iværksættes med henblik på at fremme, at den enkelte opnår øget mestring af eget liv og kommer i beskæftigelse, og at det skal ske i samarbejde med den enkelte borger.

Formålet med at justere formålsbestemmelserne er at sende et klart signal om, at det at mestre sit eget liv og komme i beskæftigelse er hinandens forudsætninger, og at indsatserne efter serviceloven og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats understøtter hinanden, særligt for de borgere der modtager indsatser efter begge lovgivninger.

Del 2: Afskaffelse af datatilsyn og mål for aktivering og samtaler

Anbefaling 2.2.a: Det såkaldte skærpede tilsyn skal fjernes. I stedet skal jobcentrene i højere grad måles på resultaterne af deres indsats. Dette skal give de ledige bedre hjælp ved at understøtte fokus på job og løntimer frem for opfyldelse af detaljerede proceskrav og fokusmål, som ikke siger noget om resultatet af indsatsen.

Kommissionen anbefaler at afskaffe skærpet tilsyn, så styringen af jobcentrene i højere grad fokuserer på jobcentrenes resultater frem for aktiviteter og processer.

Resultatopfølgningen kan fx bygge på fire overordnede mål:

1. *Om ledige er aktivt jobsøgende.* Målet kan fx konstrueres med anvendelse af data fra jobsøgning i lediges joblog.
2. *Om der er fokus på jobsøgning og jobformidling samt løntimer.* Måles fx ved at anvende data på jobformidling samt andelen af ledige med løntimer.

3. *At flest mulige kommer i job og uddannelse.* Måles fx ved at anvende Beskæftigelsesministeriets Benchmarkmodel, som rangerer kommunerne på, om de har en højere andel personer på offentlig forsørgelse end forventet på baggrund af deres rammevilkår.
4. *Survey som måler om ledige fx oplever, at samtalerne med jobcentret har et jobrettet fokus.*

Målene ovenfor indebærer ikke nye registrerings- eller indberetningskrav for kommunerne, idet det er oplysninger, som allerede registreres og indberettes.

For at sikre et øget jobfokus i kommuner og jobcentre, skal kommissionens anbefaling ledsages af generelle forenklinger i beskæftigelsesindsatsen, hvor *en række eksisterende proceskrav fjernes*, så kommunerne ikke både skal styre efter proceskrav og resultatmål, der potentielt kan stritte i hver sin retning.

Del 2 Mindre bureaukrati og mere frihed til individuelle indsatser til borgerne

Anbefaling 2.2.b: En række proceskrav skal lempes eller fjernes. Det vil få betydning for, hvordan jobcentrene bruger deres tid med borgerne. Anbefalingen skal understøtte, at der skabes større rum og frihed til lokale og individuelle løsninger for den ledige.

Kommissionen anbefaler, at der afskaffes en række statslige proceskrav med henblik på at frigive ressourcer i jobcentrene og skabe rum og frihed til lokale og individuelle løsninger for de ledige.

Konkret foreslår kommissionen, at følgende 14 proceskrav afskaffes:

- 1) *Fleksibel sammensætning af rehabiliteringsteamet.* Kommunen får mulighed for at sammensætte rehabiliteringsteamet mere fleksibelt, så sammensætningen i højere grad kan tilpasses den enkelte borgers behov. Det kommunale rehabiliteringsteam behandler sager i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob, førtidspension, jobafklaringsforløb mv. og sikrer en tværfaglig vurdering af borgerens sag.
- 2) *Kravet om opfølgning lempes for sygemeldte borgere med en arbejdsgiver, som har et forudsigeligt forløb, og som forventes at vende tilbage til sin arbejdsplads efter sygemeldingen.*
- 3) *Kravet om at kommunen skal indhente lægeattesten LÆ 265 fra borgerens praktiserende læge, når sager skal behandles på rehabiliteringsteamet afskaffes.*
- 4) *Kravet om obligatorisk selvbooking af samtaler afskaffes.*
- 5) *Kravet om obligatorisk læse-, skrive- og regnetest for unge uden en ungdomsuddannelse efter en sammenhængende periode på én måned fra første henvendelse til kommunen om hjælp afskaffes.* Dertil afskaffes kravet om, at deltagelse i en læse-, skrive- og regnetest er en betingelse for at modtage uddannelseshjælp. I stedet ensrettes reglerne på tværs af målgrupperne i kontanthjælps- og dagpengesystemet, så alle ledige har ret til test, medmindre at jobcentret vurderer, at der åbenlyst ikke er behov.
- 6) *Lediges cv- og joblog-registreringer skal synkroniseres på tværs af Jobnet og kommuner og a-kassers selvbetjeningsløsninger.* Dermed kan ledige registrere og arbejde videre med deres cv- og joblog-registreringer – uanset om de arbejder på Jobnet, på a-kassens- eller kommunens selvbetjeningsløsning.

Kommunerne får frihed til selv at vælge, om de vil stille muligheden for selvbooking til rådighed, og selvbooking vil således ikke være en ret. Eftersom selvbooking er obligatorisk for stort set alle ydelsesgrupper vurderes det, at forslaget kan få betydning for ca. 340.000 borgere. For stærkere målgrupper vurderes forslaget ikke at have konsekvenser, da kommuner og borgere forventes at fortsætte med at selvbooke, også uden en centralt fastsat pligt. Obligatorisk selvbooking for borgere længere væk fra arbejdsmarkedet kan imidlertid være svært at håndtere på grund af fx dårlige IT-færdigheder, sproglige udfordringer, psykisk sygdom eller manglende overblik over eget forløb i jobcentret.

Del 2 Mindre bureaukrati og mere frihed til individuelle indsatser til borgerne (fortsat)

7) *Kravet om at virksomheder skal søge om hjælpemidler eller personlig assistance til deres ansatte gennem IT-plattformen VITAS afskaffes.* Reglen blev indført for at give virksomheder og jobcentre en mere effektiv og digitaliseret bevillingsproces. Kommunerne oplever dog, at reglen medfører en række udfordringer for kommunen i form af dobbeltarbejde samt længere og mere komplicerede sagsbehandlingstider.

8) *Mere fleksibel vejledning om repatriering.* Reglen om at udlændinge skal vejledes om repatriering minimum én gang hvert 2. år, hvis de har haft opholdstilladelse i Danmark i mere end fem år og modtaget kontanthjælpslignende ydelser i mindst 18 ud af de senest 36 måneder, afskaffes. Kommunerne skal stadig vejlede om repatriering, når kommunerne vurderer, at det giver mening for den enkelte borger. Vejledningen om repatriering kan eventuelt ske digitalt, og som del af kommissionens samtidige anbefaling om bedre vejledning.

9) *Organiseringsfrihed for kommunerne ift. brug af personlig jobformidler* Reglerne om en personlig jobformidler til specifikke målgrupper, herunder hvem der må varetage rollen som jobformidler, afskaffes.

10) *Kravet om koordinerende sagsbehandler til borgere med sammensatte problemer afskaffes.* I de gældende regler har aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere ret til en koordinerende sagsbehandler, ligesom der er krav om, at borgere i jobafklaringsforløb, ressourceforløb samt sygedagpenge (visitationskategori 3) har en koordinerende sagsbehandler. Med forslaget får kommunerne øget frihed til tilrettelægge og koordinere indsatsen med udgangspunkt i den enkelte borger. Det er fortsat kommunens ansvar at sikre, at der sker den nødvendige koordinerende sagsbehandling, og kommunen kan vælge at bruge en koordinerende sagsbehandler, hvis det vurderes relevant for den enkelte borger.

11) *Afskaffe krav om særlig jobsamtale for dagpengemodtagere med 16 måneders ledighed og krav om obligatorisk indsats* Proceskravet om en særlig samtale og obligatorisk intensiveret indsats for dagpengemodtagere, der har været ledige i 16 måneder, afskaffes. Borgeren skal i stedet have den indsats og de samtaler, som jobcenter og a-kasse vurderer, at der er brug for, ligesom for andre målgrupper.

12) Frihed til at kommunen kan tilrettelægge indsatsen i ressourceforløb. *Reglen om en indsatsgaranti inden for seks måneder for borgere i ressourceforløb afskaffes. Kravet om at sager skal genbehandles i rehabiliteringsteamet i tilfælde, hvor en borger i ressourceforløb ikke har fået en indsats inden for seks måneder, afskaffes ligeledes.* Det er fortsat kommunens opgave at sikre, at borgere i ressourceforløb får den rette tværfaglige og sammenhængende indsats, der kan hjælpe borgeren tættere på job og uddannelse..

13) *Retten til mestringsforløb for sygedagpengemodtagere med en forventet sygemelding på mere end otte uger (visitationskategori 2) afskaffes.* Kommunen kan fortsat tilbyde mestringskurser, når det giver mening for borgerens forløb. Mestringskurser har til formål at lære den sygemeldte at håndtere udfordringer i forbindelse med sin sygemelding med henblik på hurtigere tilbagevenden til job. En evaluering af mestringsforløb peger dog på, at de virker fastholdende for nogle grupper af sygemeldte. I gennemsnit øges perioden med sygedagpenge. Mestringsforløbene har i gennemsnit en negativ, men ikke signifikant effekt på ordinær beskæftigelse. I løbet af de 81 uger efter at de sygemeldte blev tildelt plads på mestringsforløbet, forøger mestringsforløbet forbruget af sygedagpenge mv. med 11 pct. i forhold til kontrolgruppen.

14) *Reglen om at ledige fleksjobvisiterede har ret til at blive henvist til anden aktør, når de har modtaget ledighedsydelse i 6 måneder, afskaffes.* I stedet får kommunen frihed til at give tilbud om anden aktør, når det giver mening for borgerens vej mod et fleksjob. Kommunerne finder lovkravet om anden aktør bureaukratisk og oplever bl.a., at nogle borgere får afbrudt et igangværende forløb hos kommunen.

Vurdering Anbefalingen vurderes at medføre årlige mindreudgifter på 95 mio. kr. årligt.

Del 2 Bedre vejledning til borgerne

Anbefaling 2.2.c: Jobcentrene skal i øget omfang benytte digital vejledning af ledige om ret og pligt frem for mundtlig vejledning på samtaler, når det fagligt giver mening.

Jobcentrene bør generelt have frihed til at give en målrettet og fagligt baseret vejledning og indsats for den enkelte ledige, idet digital vejledning ikke kan erstatte skriftlig vejledning. *Forslaget vil frigive tid i samtalerne med de ledige og skal understøtte mere fokus på job og løntimer.*

Kommissionen anbefaler, at jobcentrene i øget omfang benytter muligheden for digital vejledning af ledige om deres rettigheder og pligter, frem for mundtlig vejledning på samtalerne. Den digitale vejledning kan være et supplement til den skriftlige vejledning og kan bidrage til, at der frigives tid i samtalerne mellem borgere og sagsbehandlere.

Kommissionen opfordrer kommunerne til at samarbejde om en fælles digital vejledningsløsning. Samarbejdet kan fx ske i regi af KL. De gældende regler i lov om aktiv socialpolitik om vejledning om rådighed og sanktioner trådte i kraft den 1. januar 2020.

I lovforslaget, der udmønter Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen, foreslås det at forenkle vejledningspligten i lov om aktiv socialpolitik ved at afskaffe proceskravene til vejledning. Der vil dog blive stillet krav om, at borgeren som minimum vejledes skriftligt om rettigheder og pligter i forhold til rådighed og sanktioner. Der vil ikke blive stillet andre formelle krav til vejledningen. Forslaget forventes at træde i kraft den 1. januar 2024

Del 2

Brugerne skal have en stemme – årlig undersøgelse af brugertilfredshed

Anbefaling 2.2.d: Der skal løbende gennemføres undersøgelser af brugertilfredsheden med jobcentrenes indsats. Undersøgelsen skal belyse tilfredsheden blandt borgere og virksomheder, der gør brug af jobcentrene. Resultatet af undersøgelsen kan – sammen med de nye resultatmål, som skal erstatte det skærpede tilsyn samt brugen af løntimer som socialpolitisk virkemiddel – fx offentliggøres på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside.

Anbefalingen skal understøtte det øgede jobfokus med større frihed til at give en målrettet og individuel indsats til ledige, hvor jobcentrene bliver målt på resultaterne af deres indsats.

Kommissionen anbefaler, at der løbende gennemføres en undersøgelse af brugertilfredsheden med jobcentrenes og a-kassernes indsats. Undersøgelsen skal belyse tilfredshed blandt borgere og virksomheder, der gør brug af jobcentrenes og a-kassernes service.

Undersøgelsen kan også gøre det muligt at spørge ind til, om samtaler og den aktive indsats har et konkret jobfokus og opleves som hjælpsomme.

Kommissionen lægger op til, at brugerundersøgelsen gennemføres løbende og resultaterne offentliggøres fx årligt. Brugerundersøgelsen kan gennemføres som en digital survey udsendt via digital post, mens resultaterne skal udstilles fra centralt hold fx på jobindsats.dk og Beskæftigelsesministeriets hjemmeside og i sammenhæng med offentliggørelsen af de nye resultatmål.

Vurdering De samlede udgifter til udvikling og drift af brugerundersøgelser skønnes at koste 0,5 mio. kr. i det første år og herefter 0,1 mio. kr. årligt.

Del 2

Mere frihed for de unge – afskaffelse af uddannelsespålægget

Anbefaling 2.3.a: Uddannelsespålægget for de unge i kontanthjælpssystemet afskaffes.

Uddannelsespålægget medfører et for ensidigt fokus på, at alle unge uanset forudsætninger og motivation som udgangspunkt skal i gang med en uddannelse som vej ind på arbejdsmarkedet. Ikke alle unge motiveres af uddannelse på kort eller lang sigt, og indsatsen skal i højere grad tage udgangspunkt i den unges motivation.

Derfor skal nogle unge have mulighed for at gå jobvejen og få en jobrettet indsats. *Samtidig med afskaffelse af uddannelsespålægget omdøbes uddannelseshjælp til kontanthjælp.*

Kommissionen anbefaler, at

uddannelsespålægget for unge i beskæftigelsessystemet afskaffes.

Indsatsen skal fremover i højere grad tage udgangspunkt i den unges motivation og mål for uddannelse eller job, og det skal kunne ændre sig undervejs. Den endelige beslutningskompetence for indsatsen til den unge vil dog ligge hos jobcenteret. Anbefalingen har konsekvenser for de krav, der stilles til unge i kontanthjælpssystemet og skal derfor ses i sammenhæng med kommissionens forslag om justering af visitationskategorierne jf. anbefaling 2.2.c.

Nye reformveje 3

Faktaark 3

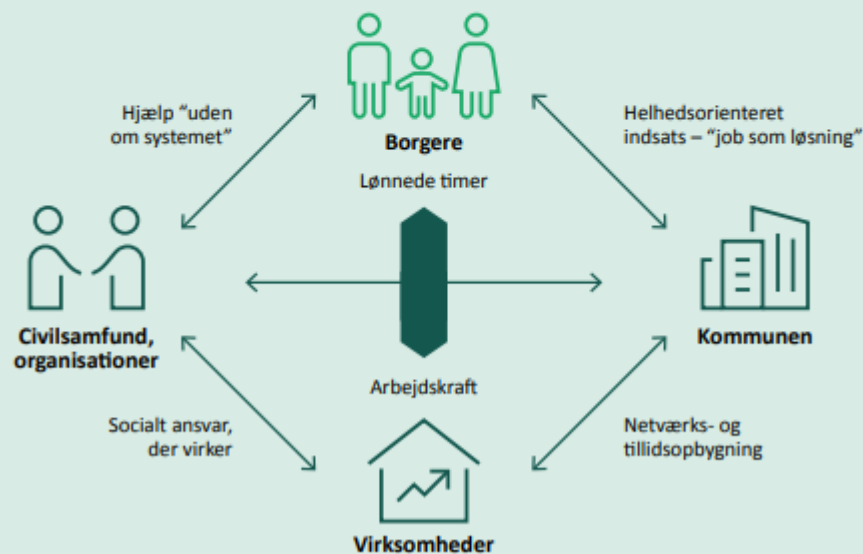
En ny rolle for virksomheder, organisationer og civilsamfund

BOKS 4

Partnerskaber – mulige deltagere og potentialer

Et partnerskab kan have forskellige former og aktører. For at skabe de bedste jobmuligheder for borgere på kanten af arbejdsmarkedet er det kommissionens vurdering, at der i langt de fleste tilfælde er behov for deltagelse fra både kommunerne, virksomhederne samt civilsamfundet og andre organisationer. Fælles er således også, at der kan være potentialer for alle aktører ved at indgå i et gensidigt partnerskab.

Borgere skal opleve en helhedsorienteret indsats, hvor et job bidrager til at løse sociale problemer. Og hvor den enkelte via kontakt til arbejdsmarkedet kommer tættere på resten af samfundet og kan skabe et bedre liv for sig selv og sin familie. Her får den enkelte både behov for hjælp fra kommunen, der skal gøre ordinære løntimer til hovedmål i den helhedsorienterede indsats, og fra virksomheder, der vil kunne stille relevante jobtilbud til rådighed. Og fra civilsamfundet, der kan bidrage med et netværk og indsatser, som den kommunale sagsbehandler ikke nødvendigvis kan.

Kommunerne spiller en nøglerolle i partnerskaberne, da det er en kerneopgave at hjælpe voksne i arbejde og understøtte, at unge ikke har direkte kurs mod et liv på kanten af samfundet. Det stiller også en række krav til kommunernes rolle i partnerskaberne og som netværksformidlere.

Virksomheder – både private og offentlige – har både brug for arbejdskraft og vil ofte gerne tage det fornødne samfundsansvar for at hjælpe udsatte borgere. Samtidig er der en oplagt mulighed for, at virksomhederne kan gøre sig gældende på ESG-dagsordenen, det vil sige virksomhedernes bidrag til at tage socialt samfundsansvar. Men virksomhederne skal opleve, at kommunen arbejder seriøst og dedikeret med partnerskabet og hjælper til med at kortlægge, hvilke borgere der vil kunne egne sig til pågældende virksomhed, og hvilke udfordringer der vil skulle tages hånd om.

Civilsamfundsorganisationer og boligsociale helhedsplaner. Disse aktører har et potentiale for at kunne hjælpe "uden om systemet" og vil i højere grad med kommunens hjælp kunne målrette indsatser mod de personer, som kommunen ikke når, og hvor der er yderligere behov for hjælp. Det gælder både med at få den udsattes familie- og arbejdsliv til at fungere. Samtidig skal kommunen aktivt hjælpe til med, at indsatserne kan målrettes, så de i højere grad direkte eller indirekte understøtter arbejdsparathed for udsatte grupper.

Kilde: Egen tilvirkning.

Del 3 Virksomhedernes partnerskaber med kommuner

Anbefaling 3.1: *Virksomheder landet over skal sammen med kommuner indgå i partnerskaber om at skabe plads – med småjob, fritidsjob, praktikker mv. – til udsatte unge og voksne.*

sammenhæng med kommissionens anbefaling om *obligatorisk erhvervspraktik i 8. eller 9. klasse og anbefalingen om en 3+2-ordning for de mest skoletrætte fra 7. klasse i Nye Reformveje 2.*

Kommissionen anbefaler, at flere virksomheder skal indgå i partnerskaber med kommuner om at skabe *småjob, fritidsjob, praktikpladser mv.* til udsatte unge og voksne. Det offentlige skal i langt højere grad involvere virksomheder i arbejdet med løsninger, som kan hjælpe voksne på kanten af arbejdsmarkedet ind på det ordinære arbejdsmarked og udsatte unge i uddannelse eller beskæftigelse.

Kommissionens anbefaling om partnerskaber mellem virksomheder og kommuner skal også ses i

Del 3 Civilsamfundets partnerskaber med kommuner

Anbefaling 3.2: Civilsamfundsorganisationer landet over skal sammen med kommuner indgå i partnerskaber om systematisk at bidrage til at hjælpe udsatte unge og voksne.

Kommissionen anbefaler, at civilsamfundet, herunder ikke-offentlige organisationer og foreninger, indgår i partnerskaber med kommunerne om løsninger for udsatte unge og voksne. Gruppen af unge og voksne med komplekse problemer kan typisk ikke nøjes med den indsats, en kommune og en virksomhed kan tilbyde. Der er behov for en understøttende indsats, der rækker ud over det ”systemet” kan levere – og her spiller civilsamfundet en central rolle.

Der findes en lang række civilsamfundsorganisationer, der i dag hjælper udsatte unge og voksne med at få hverdagen og livet til at hænge sammen. Kommissionen ser et potentiale i at skabe langt flere samarbejder mellem civilsamfundet og kommunerne.

Eks. *Specialisterne* – en socialøkonomisk virksomhed, som har fokus på mennesker med autisme, ADHD eller lignende.

Eks. Dansk Folkehjælp – frivillig økonomisk rådgivning.

Del 3

En ny integrationsuddannelse med vægt på erhvervskompetence

Anbefaling 3.3: Integrationsgrunduddannelsen udbredes til en væsentlig større målgruppe, indholdet i uddannelsen målrettes gennem fem til syv fagspecifikke retninger, og parterne opfordres til at forhandle en ny lønstruktur for igu-ansatte.

Igu er en kombination af praktik- og skoleperioder og kan i dag tilbydes flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i aldersgruppen 18-39 år, som kom til landet for mindre end ti år siden. Arbejdsgiverne kan ansætte målgruppen til en relativt lav løn under forløbet, som kombinerer oplæring på en virksomhed med danskundervisning, AMU-kurser og anden voksen- og efteruddannelse. Integrationsgrunduddannelsen har nu eksisteret i omkring syv år som en forsøgsordning. I årene op til coronakrisen var der en vis tilslutning, men den har aldrig nået den udbredelse, man kunne have håbet.

Men hvis ordningen skal være en succes, skal den vinde større udbredelse, og det vil i den forbindelse være nødvendigt at rette op på de uhensigtsmæssigheder, som kendetegner ordningen i dag. Kommissionen vurderer, at integrationsgrunduddannelsen kan forbedres på en række punkter, hvilket vil gøre ordningen mere attraktiv for såvel indvandrere som virksomheder.

Derfor anbefaler kommissionen en udvidelse og ændring af integrationsgrunduddannelsen, som samlet set rummer ni elementer. Elementerne kan i princippet implementeres enkeltvis, ligesom der kan skrues op eller ned for hver af dem. Men det er klart, at mange elementer skal bringes i spil, hvis ordningen skal bruges markant mere, end vi har set tidligere.

Del 3

En ny integrationsuddannelse med vægt på erhvervskompetence

Table 1 Elementer i anbefaling om ny integrationsgrunduddannelse

Udvidelse af målgruppe	Målgruppen for integrationsgrunduddannelsen (igu) skal udvides til flygtninge og alle grupper af familiesammenførte i alderen 18-50 år med en opholdstid på op til 20 år.
Fagspecifikke retninger	Der skal ske en målretning af igu'en i fem til syv fagspecifikke retninger, hvor hovedparten af indholdet i skoledelen er fastlagt på forhånd. For de virksomheder, der ønsker det, skal det dog stadig være en mulighed at fastlægge skoledelen individuelt. Arbejdsmarkedets parter skal inddrages i udformningen af de fagspecifikke retninger.
Tilpasning af uddannelsesbevis	Uddannelsesbeviset skal tilpasses den fagspecifikke retning og evt. påføres oplysninger om fremmøde på arbejdspladsen. Kommunerne får ansvaret for at udstede uddannelsesbeviset.
Ny lønstruktur	Arbejdsmarkedets parter opfordres til at aftale en ny lønstruktur for personer i igu-forløb (særskilte igu-satser) efter tre overordnede principper, nemlig at startlønnen skal ligne lærlinges startløn, at lønnen øges i løbet af uddannelsen, og at lønnen til slut nærmer sig og står i rimeligt forhold til lønniveauet for voksnelever.
Ekstra bonus	Bonussen til private virksomheder, der har igu-ansatte i forløb, skal øges fra 40.000 til 80.000 kr. og fordeles over tre rater – efter 6, 12 og 24 måneder.
Prøveperiode	En 14 dages prøveperiode, hvor lønnen dækkes af staten, indføres.
Loft over påbegyndte forløb	Parterne bør aftale et loft over brugen af ordningen som værn mod lønpres. Loftet kunne fx være 3.000 påbegyndte forløb pr. år.
Løn i skoleperioder	Også i skoleperioder skal igu-ansatte modtage løn, mod at virksomhederne modtager refusion fra staten svarende til uddannelsesgodtgørelse.
Permanent ordning	Ordningen gøres permanent fra 31. december 2023, hvor den nuværende ordning står til at udløbe.

Tableloversigten til venstre er uddybet i Reformkommissionens rapport og faktaark.

Del 3 Forebyggelse af diskrimination på arbejdsmarkedet

Anbefaling 3.4.a: Der indføres et forsøg, hvor udvalgte statslige myndigheder i første fase af rekrutteringsprocessen – frem til første samtale – har en anonymiseret proces, hvor køn, navn, etnicitet mv. ikke fremgår af ansøgninger og CV.

Anbefaling 3.4.b: Der indføres et forsøg for statslige stillingsopslag, hvor der stilles krav til arbejdsgiver om at indkalde minimum én kvalificeret ansøger med indvandrerbaggrund til jobsamtale.

Kommissionen anbefaler, at der iværksættes en forsøgsordning i den statslige sektor med det formål at mindske såvel bevidst som ubevidst etnisk diskrimination i forbindelse med rekruttering. Kommissionen anbefaler to mulige forsøgsordninger hertil. Kommissionen anbefaler, at der afsættes en ramme på 10 mio. kr. over fire år til at udrulle en forsøgsordning samt efterfølgende evaluering heraf.